

Ku dhaqan Xafiis D.

FAAFINTA

الرسمية

OFFICIAL



RASMIGA AH

الجريدة

BULLETIN

EE JAMHUURIYADDA SOOMAALIYA

---

Sanadka 12aad

Muqdisho, 21 DECEMBER 2025

Lr.3

---

Waaxda Maamulka Faafinta Rasmiga ah  
Ee Xafiiska Garyaqaanka Guud ee Dawladda

---

### FAAFIN BIL SOO BAXA

---

Qiimaha waa \$XXX Dollar, lambar waliba – **RUKUNKA:** Sanaddii waa \$XXX Dollar, Soomaaliya gudaheeda – Dibaddeedana waa \$XXX Dollar.

Rukunka la weydiisto waqtiga loo gooyay wuxuu ka bilaabmaa 1 Janaayo. Qiimaha Qoritaanku F.R halkii sadar iyo wixii ka yar waa \$XXX Dollar – Rukunka iyo Qoritaanku waxaa la weydiistaa Laanta Maamulka Faafinta Rasmiga ah – Lacagta waxaa lagu bixiniyaa Xafiiska Canshuuraha ee Wasaaradda Maaliyadda.

**KOBNIIN**

**BOGGA KOOWAAD**

**SHARCI**

W.M

**BOGGA LABAAD**

XEER

**BOGGA SEDDEXAAD**

**TALOOYIN, ISGAARSIIN, OGAYSIIS, IWM**

**BILAHA**

**JULY-DECEMBER**

**2025**



SHARCI LR.42

TAARIKH: 03-DA DISEEMBAR 2025

SHARCIGA BARAKACAYAASHA GUDAHA

**MADAXWEYNAHA J.F.S,**  
**MARKUU ARKAY:** Qodobka 87<sup>aad</sup>, Faqradda 1<sup>aad</sup> iyo Faqradda 2<sup>aad</sup> ee Dastuurka KMG.  
**MARKUU ARKAY:** Qodobka 82<sup>aad</sup>, Faqradda 3<sup>aad</sup> ee Dastuurka KMG.  
**MARKUU ARKAY:** Qodobka 90<sup>aad</sup>, Xarafka "F" ee Dastuurka KMG.  
**MARKUU ARKAY:** Warqadda Guddoomiyaha Golaha Shacabka ee summaddeedu tahay XGGS/0796/B11/25, ku taariikheysan 25/11/2025, ujeeddaduna tahay Soo Gudbin Sharciga Barakacayaasha Gudaha.  
**MARKUU TIXGELIYAY:** Baahida loo qabo in la meel mariyo sharcigan.

Waxa uu Madaxweynuhu soo saaray sharcigan:

**Qodobka 1<sup>aad</sup>**

Laga billaabo marka uu Madaxweynuhu saxiixo Sharcigan, waxaa si rasmi ah loo oggolaaday Sharciga Barakacayaasha Gudaha.

**Qodobka 2<sup>aad</sup>**

Waxa uu sharcigan dhaqan gelayaa isla marka uu Madaxwaynaha J.F.S saxiixo, waxaana lagu soo daabici doonaa Faafinta Rasmiga ee J.F.S.



Mudane Dr. Xasan Sheekh Maxamuud  
Madaxweynaha J. F.S.



**JAMHUURIYADDA FEDERAALKA SOOMAALIYA**

**GOLAHA AQALKA SARE EE  
BAARLAMAANKA FEDERAALKA SOOMAALIYA**

**HINDISE SHARCIYEEDKA  
“BARAKACAYAASHA GUDAHA”**

**Waxaa diyaariyey: Wasaaradda Arrimaha Gudaha, Federaalka iyo Dib-u-heshiisiinta**

## CUTUBKA 1AAD: QODOBBO HORDHAC AH

### Qodobka 1aad: Magaca Sharciga

Sharcigan waxaa loogu yeerayaa “Sharciga Barakacayaasha Gudaha”.

### Qodobka 2aad: Eray Bixin

Erayada halkan ku xusan waxaa loo micnaynayaa sida soo socota haddii aan si kale loogu qeexin Sharcigan dhexdiisa:

1. **"Sarkaalka xisaabaadka"** waxaa loola jeedaa Sarkaalka Xisaabaadka ee Hay'adda Qaxootiga iyo Barakacayaasha Qaranka oo masuulka ka ah Sanduuqa Mideysan ee Bani'aadamnimada;
2. **"Kooxaha hubeysan"** waxaa loola jeedaa xoogag hubaysan oo aan ahayn ciidammada qalabka sida ee dowladda , sida lagu qeexay Qodobka 1aad (e) ee Axdiga Kambala.
3. **"Gargaar"** waxaa loola jeedaa taakuleyn bani'aadamnimo oo la bixiyo si loo badbaadiyo nolosha, loo yareeyo dhibaataada aadanaha, loona siiyo dhammaan dadka u baahan;
4. **"MGB"** waxaa loola jeedaa Maamulka Gobolka Banaadir;
5. **"Bulshooyinka uu saameeyay barakaca"** waxaa loola jeedaa: bulshooyinka soo dhaweeya ama martigeliya dadka gudaha dalka ku barakacay, bulshooyinka ku nool meelaha ay ku barakaceen, bulshooyinka ku nool meelaha ay kusoo laabteen dadka gudaha ku barakacay ama bulshooyinka ku nool meelaha barakacayaasha dib loo dejiyey ama dib loogu raray;
6. **"Xalka waara"** waxaa loola jeedaa in xal waara loo helo dadka barakacayaasha iyadoo loo marayo inuu qofka ikhtiyaar u leeyahay inuu qaato go'aan, ku salaysan xog sax ah, oo dib u laabasho iyo dib-u-dejin loogu sameeyo goobihii ay kasoo barakeeen, isdhexgal buuxa ee goobta ay ku nool yihiin, ama isdhexgal buuxa ee goob kasta oo kamid ah Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya;



7. **"Ka saarid khasab ah hooy ama dhul"** waxaa loola jeedaa ka saarid joogto ah ama kumeelgaar ah oo aan waafaqsanayn Xeernidaamiyaha Kasaaridda Dadka Dhul ama Hoy ay Deggan Yihiin;
8. **"Mabaadii'da Hagayaasha"** waxaa loola jeedaa Mabaadii'da Qaramada Midoobay ee 1998 ee Hagaya Barakaca Gudaha;
9. **"Sanduuqa Mideysan ee Bani'aadamnimada"** waxaa loola jeedaa Sanduuqa Mideysan ee Bani'aadamnimada ee lagu xussay Cutubka 4aad qod. 8aad ee Sharcigan oo loogu talagalay waxqabadka bani'aadamnimada iyo horumarinta si loo maalgeliyo kharashka ka jawaab-celinta mideysan ee bani'aadamnimada iyo istiraatiijiyadaha horumarineed ee wax looga qabanayo barakaca gudaha ee ku saleysan hannaanka loo yaqaan bulshada oo dhan (a whole of society approach);
10. **"Guddiga Farsamada ee Howlaha Barakacayaasha"** waxaa loola jeedaa Guddiga Farsamada ee Howlaha Barakacayaasha oo lagu aasaasay Qodobka 7aad si uu u noqdo guddiga mas'uulka ka ah dhammaan hababka Dowladda Federaalka iyo Dowladaha xubnaha ka ah Dowladda Federaalka, Gobolka Banaadir iyo Dowladaha hoose isugu dubbarideyso mas'uuliyadda koowaad ee ka saaran ilaalinta iyo caawinaadda iyo sidoo kale abuuridda xaalado looga gaaro xal waara barakaca gudaha iyo dadka uu barakaca saameeyey ee ku nool Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya.
11. **"Dadka gudaha ku barakacay"** waxaa loola jeedaa qof ama kooxo dad ah oo lagu khasbay inay ka qaxaan guryahooda ama meelaha ay caadi ugu nool yihiin, gaar ahaan sababaha ay ka midka yihiin iska horimaadyada hubeysan, ka saarid xoog ah hoy iyo dhul ay deggan yihiin, qaxooti soo guryo noqda oo gala xaalad lamid ah tan barakacayaasha gudaha, mashaariicda horumarineed oo baaxadda weyn, rabshado, xadgudubyada xuquuqda aadanaha, musiibooyinka dabiiciga iyo kuwa bani'aadamku sameeyo, dadkaas oo aan ka tallaabin xuduudda caalamiga ah la aqoonsan yaha ee dalka;
12. **"Axdiga Kambala"** waxaa loola jeedaa Axdiga Midowga Afrika ee 2009 ee Ilaalinta iyo Taakulaynta Barakacayaasha Gudaha;



13. **"Baaqa Nairobi"** waxaa loola jeedaa Baaqii Nairobi ee 2017 ee ku saabsanaa Xalka Waara ee Qaxootiga Soomaalida iyo Dib-ugu- laabashada Soomaaliya oo ay ku jiraan Qorshe Howleedka Dhameystiran ee Nairobi ee Xalka Waara ee qaxootiga Soomaaliyeed;
14. **"Hay'adda Qaxootiga iyo Barakacayaasha Qaranka"** waxaa loola jeedaa Hay'adda Qaxootiga iyo Barakacayaasha Qaranka ee lagu aasaasay Sharciga Lambar 2 ee 2016;
15. **"Xeernidaamiyaha Qaranka ee ka Saaridda Dadka Hoyga ama Dhulka ay Deggan Yihiin"** waxaa loola jeedaa Xeernidaamiyaha Qaran ee ay Dowladda Federaalka Soomaaliya ansixisay sannadka 2019;
16. **"Siyaasadda Qaranka ee Qaxootiga soo Guryo Noqday iyo Barakacayaasha"** waxaa loola jeedaa Siyaasadda Qaranka ee sannadkii 2019-ka ee ku saabsan Qaxootiga soo Guryo Noqday iyo Barakacayaasha oo ay ansixisay Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya;
17. **"Hanti"** waxaa loola jeedaa lahaanshaha sheey leh qiime dhaqaale sida, hantida guurtada iyo ma guurtada ah oo ay ku jiraan dhul, hanti loo jeedo oo la taaban karo iyo tan aan la taaban karin sida hantida aqooneed ama xuquuqda daabacaadda, lacagta, faa'iidooyinka maaliyadeed, deynta, iyo xuquuqda qandaraaska sida lagu qeexay sharciyada caalamiga ah;
18. **"Ilaalinta"** waxaa loola jeedaa dhammaan howlaha loogu talagalay helitaanka ixtiraam buuxa ee xuquuqda dadka gudaha ku barakacay iyadoo la raacayo xuquuqda aasaasiga ah iyo xorriyaadka ee ku xusan Dastuurka Ku-Meelgaarka ah ee Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya iyo heshiisyada xuquuqda aadanaha iyo xeerarka dagaalka ee dalalka gobolka iyo kuwa caalamiga ah ee khuseeya; iyo
19. **"Deeq bixiyeyaal laba geesood ah"** waxaa loola jeedaa dowlad shisheeye oo si toos ah Dowladda Soomaaliya cawimaad u soo gaarsiisa, iyada oo aan usoo marsiinayn hay'ado caalami ah.



**Qodobka 3aad:**  
**Ujeeddada Sharciga**

Ujeeddada Sharcigani waa:

1. In la ilaaliyo baahiyaha gaarka ah ee dadka gudaha ku barakacay, kuwa dib dalka ugu soo guryo noqday , iyo in wax laga qabto nuglaanta ka dhalata xaaladda barakaca iyo helitaanka xal waara ;
2. In la hubiyo in dadka gudaha ku barakacay ee ah muwaadiniinta Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya ay si xor ah u heli karaan xuquuqdooda madaniga ah iyo tan siyaasadeed sida ku xusan Cutubka 2aad ee Dastuurka-ku-meelgaarka ah ee Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya, oo ay kamid yihiin xaq ka qeybgalka, xaq codeynta iyo in loo doorto xafiis dowladeed, sida ku cad Mabda'a 22aad (d) ee Mabaadii'da Hagayaasha iyo Qodobka 9aad (2) (l) ee Axdiga Kambala;
3. In aan la siinin ama lagu sifeynin astaan sharciyeed oo gaar ah oo lagu aqoonsado dadka gudaha ku barakacay sida ku qeexan Sharcigan, oo aan ahayn in lagu sifeeyo in ay yihiin muwaadiniin u dhashay Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya; iyo
4. In aan laga difaacin qof gudaha ku barakacay in lagu soo oogo dacwad ah inuu ku kacay fal dambiyeed liddi ku ah sharuucda Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya ama sharci caalami ah ee khuseeya sababtoo ah in uu yahay barakace darteed.

**Qodobka 4aad:**  
**Awood iyo Dhaqagal**

1. Sharcigan waxaa la meel marinayaa iyadoo la adeegsanayo awoodda sharci-dejinta ee Baarlamaanka Federaalka ee ku xusan Qodobada 69 faqrada 1 (a) iyo 71 (b) ee Dastuurka Ku meel gaarka ah ee Federaalka, waxaana laga fulinayaa guud ahaan Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya;
2. Sharcigan waxa uu khuseeyaa dhammaan hay'adaha dowladda federaalka ah, dowladdaha xubnaha ka ah federaalka, Maamulka Gobolka Banaadir, dowladaha hoose, hay'adaha caalamiga ee samafalka iyo horumarinta, saaxiibbada



- beesha caalamka, ururrada bulshada rayidka ah, iyo shirkadaha gaarka loo leeyahay ee ka howlgala Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya. Waa in lagu dhaqmaa iyadoo aynan jirin kala sooc ama takoor nooca uu doono ha ahaadee ama sabab kasta ha noqotee;
3. Qodobbada Sharcigan waxa ay si gaar ah u khuseeyaan dhammaan dadka ku barakacay guud ahaan dhulka Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya, iyada oo aanan loo eegin sababaha barakaca;
  4. Sharcigan waxa uu hir-gelinayaa:
    - a) Axdiga Kambala ee 2009, oo lagu soo daray Mabaadii'da Hagayaasha ee Barakaca Gudaha; iyo
    - b) Mabaadii'da Hagayaasha Qaramada Midoobay ee 1998 ee Barakaca Gudaha.

## **CUTUBKA 2AAD: MABAADIIDDA HAGAYSA ILAALINTA IYO TAAKULEYNTA EE BARAKACAYAASHA**

### **Qodobka 5aad:**

#### **Qaab dhismeedka Sharci**

1. Iyadoo la tixraacayo dastuurka iyo sharciyada kale ee la adeegsan karo, lana raacayo qodobbada Sharcigan, ilaalinta iyo taakuleynta bani'aadamnimo ee la siinayo dadka gudaha ku barakacay iyo kuwa kusoo laabtay Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya waxay ka mid noqon doonaan qorshaha xal waara oo ku saleysan sida hoos ku qoran:
  - a) Xuquuqaha aasaasiga ah iyo waajibaadka muwaaddinka ee ku xusan Cutubka 2aad ee Dastuurka Ku meel gaarka ah ee Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya;
  - b) Horumarinta xuquuqda aadanaha, ku dhaqanka sharciga, iyo halbeegyada guud ee qawaaniinta caalamiga ah, sida ku cad Qodobka 40aad ee Dastuurka Ku meel gaarka ah ee Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya;
  - c) Baaqa Nairobi ee ku saabsanaa Xalka Waara ee Qaxootiga Soomaalida iyo dib-u-dhexgalka bulshada Soomaaliyeed ee uu ku jiro Qorshe-howleedka Dhameystiran ee Nairobi ee Xalka Waara ee qaxootiga Soomaaliyeed;
  - d) Qorshooyinka Xilliyaysan ee khuseeya Horumarinta Qaranka;
  - e) Xeer-nidaamiyaha Qaran ee Kasaaridda Dadka Hoyga ama Dhulka ay



Deggan Yihiin;

- f) Siyaasadda Qaranka ee Qaxootiga soo Guryo-noqday iyo Barakacayaasha gudaha;
- g) Istiraatiijiyadaha qaranka ee khuseysa xalka waara; iyo
- h) Hannaanka Gudiga Joogtada ah ee Hay'adaha Qaramada Midoobay ee 2010 ee xalka waara ee Dadka Barakacayaasha ah.

## **CUTUBKA 3AAD: MAS'UULIYADDA ILAALINTA IYO TAAKULEYNTA**

### **Qodobka 6aad:**

#### **Mas'uuliyadda Koowaad**

1. Mas'uuliyadda koowaad ee ilaalinta iyo taakuleynta dadka gudaha ku barakacay , kuwa soo guryo noqday iyo sidoo kale abuurista xaalado caadi ah oo lagu gaaro xal waara waxay saaran tahay dhammaan dowladda heer Federaal, Dowladaha Xubnaha ka ah Federaalka, Maamulka Gobolka Banaadir iyo dowladaha hoose, sida ku cad qodobka 5aad (1) ee Axdiga Kambala.
2. Mas'uuliyadda Dowladda Federaalka waxaa kamid ah:
  - a) Dhaqangelinta sharcigan ee Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya oo dhan iyo u hoggaansanaanta waajibaadka caalamiga ah ;
  - b) ka hortagga iyo ka fogaanshaha xaaladaha sababi kara ama horseedi kara barakaca dadka iyadoo la raacayo Mabda'a 5aad ee Mabaadii'da Hagayaasha iyo Qodobka 3aad (1) (b) ee Axdiga Kambala;
  - c) Ka hortagga barakaca aan loo aabbo yeelin sida ku qeexan Mabda'a 6aad (2) ee Mabaadii'da Hagayaasha iyo Qodobka 4aad (4) ee Heshiiskii Kambala, sida ku cad Sharcigan oo ay kamid yihiin rabshado bulsho, iyo isku-dhac hubeysan;
  - d) Isu-duwidda ilaalinta iyo taakuleynta iyo sidoo kale sidii xal waara loogu heli lahaa dadka ku barakacay gudaha;
  - e) Aasaasidda guddi farsamo oo udub-dhexaad u ah isuduwidda ilaalinta iyo taakuleynta iyo weliba xalalka waara, ee lala yeesho daneeyayaasha qaranka iyo kuwa caalamiga ah, sida ku qeexan Cutubka 4aad ee Sharcigan;
  - f) Bixinta gargaarka bani'aadamnimada, sida ku cad Mabda'a 25aad (1) ee Mabaadii'da Hagayaasha;
  - g) In ay Dowladdu hubiso in uu gargaarku yahay mid ku salaysan baahiyaha barakacayaasha, sidoo kale waa in ay isla xisaabtan iyo dabagal ku samayso in



- uu gargaarku u gaaray dadka loogu talagalay si isku dheelli tiran; iyo
- h) Dejinta xaaladaha ku habboon in xal waara la gaarsiiyo dadka gudaha ku barakacay, sida ku cad mabaadii'da 28aad (1) iyo 29aad ee Mabaadii'da Hagayaasha, iyo Qodobka 11aad (1) ee Axdiga Kambala, iyo Cutubka 8aad ee Sharcigan.

**Qodobka 7aad:**  
**Adeegsiga Mas'uuliyadda Koowaad**

1. Sida uu qabo Sharcigan, Dowladda Federaalka waa in ay :
- a) Gudataa waajibaadkeeda koowaad iyadoo la kaashaneysa Dowladaha Xubnaha ka ah Dowladda Federaalka, ururrada caalamiga ah ama hay'adaha samafalka, iyo ururrada bulshada rayidka ah, iyadoo lagu saleynayo mabaadii'da 25aad (2) iyo 27aad (2) ee Mabaadii'da Hagayaasha, iyo Qodobka 4aad (3) ee Axdiga Kambala.
  - b) In ay ixtiraamto waajibaadka Midowga Afrika iyo Qaramada Midoobay, iyo sidoo kale doorka ururrada samafalka ee caalamiga ah si ay u siiyaan badbaadin iyo gargaar dadka gudaha ku barakacay sida ku qeexan qodobka 5aad (3) iyo qodobka 6aad ee Axdiga Kambala. ;
  - c) In ay hubiso in la ixtiraamo mabaadii'da bani'aadamnimo, dhexdhexaadnimada, eex la'aanta, iyo madax-bannaanida hawl-wadeennada bani'aadamnimada, sida ku cad Qodobka 5aad (8) ee Axdiga Kambala;
  - d) In ay u oggolaato marinka degdegga ah ee aan la xannibin dhammaan shixnadaha bani'aadamnimo, sida ku cad Qodobka 3aad (1) (j) iyo sida ku qeexan Qodobka 5aad (7) ee Axdiga Kambala;
  - e) In ay xurmeeyso kana ilaaliso weerarka ama waxyeellada kale ee loo geysanayo shaqaalaha bani'aadamnimo ama agabyada kale ee gargaar ahaan loo geeyay ama ka faa'iideysiga barakacayaasha, sida ku cad Qodobka 5aad (10) ee Axdiga Kambala; iyo
  - f) Xaqa dadka gudaha ku barakacay ay u leeyihiin inay codsadaan difaac iyo gargaar, sida ku cad Mabda'a 3aad (2) ee Mabaadii'da Hagayaasha, iyo Qodobka 5aad (9) ee Axdiga Kambala.



## **CUTUBKA 4AAD: ISKU DUWIDDA, QAAB-DHISMEEDKA HOWLAHA BARAKACAYAASHA**

### **Qodobka 8aad:**

#### **Dhisidda Guddiga Farsamada ee Howlaha Barakacayaasha**

1. Waxaa Sharcigan gudihiisa lagu aasaasayaa Guddiga Farsamada ee Howlaha Barakacayaasha oo ka shaqayn doona isku dubbariddida iyo isku duwidda howlaha Dowladda Federaalka, Dowladaha Xubnaha ka ah Dowladda Federaalka, Gobolka Banaadir iyo Dowladaha Hoose oo ku aaddan barakacayaasha gudaha.
2. Waxa ay ka koobnaan doonaan wasaarradaha Federaalka ee soo socda:
  - a) Wasaaradda Arrimaha Gudaha, Federaalka iyo Dib-u-heshiisiinta oo iyadu noqon doonta Wasaaradda hoggaanka u ah Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya iyadoo adeegsanaysa Hay'adda Qaxootiga iyo Barakacayaasha Qaranka , si loo hubiyo ilaalinta iyo taakuleynta, iyo xalka waara oo loo helo qaxootiga dib usoo laabtay iyo barakacayaasha.
  - b) Wasaaradda Waxbarashada, Hiddaha iyo Tacliinta Sare;
  - c) Wasaaradda Qorshaynta, Maalgashiga iyo Horumarinta Dhaqaalaha;
  - d) Wasaaradda Caafimaadka iyo Daryeelka Bulshada;
  - e) Wasaaradda Shaqada iyo Adeegyada Bulshada;
  - f) Wasaaradda Howlaha Guud, Dib-u-dhiska iyo Guriyeynta;
  - g) Wasaaradda Amniga Qaranka;
  - h) Wasaaradda Beeraha;
  - i) Wasaaradda Xanaanada Xoolaha;
  - j) Wasaaradda Qoyska & Xuquuqda Aadanaha;
  - k) Wasaaradda Bi`ada & Isbeddelka Cimilada;
  - l) Wasaaradda Gaadiidka Cirka & Dhulka;
  - m) Wasaaradda Kalluumeysiga & Khayraadka Badda;
  - n) Wasaaradda Garsoorka & Dastuurka;
  - o) Wasaaradda Tamarta iyo Kheyraadka Biyaha;
  - p) Wasaaradda Maaliyadda.
  - q) Hay'adda Qaxootiga iyo Barakacayaasha Qaranka;
  - r) Hay'adaha Dowladaha Xubnaha ka ah Dowladda Federaalka iyo Gobolka Banaadir ee u xilsaaraan arrimaha barakacayaasha.



**Qodobka 9aad:**  
**Wajibaadka Guddiga**

1. Sida lagu aasaasay Sharciga lagu dhisay ee Nr 2 ee 2016, Hay'adda Qaxootiga iyo Barakacayaasha Qaranka waxa ay noqonaysaa Hay'ad loo asteeyey in ay ka shaqeyso arrimaha dadka gudaha ku barakacay, kuwa soo guryo noqday, iyo bulshada uu barakucu saameeyey.
2. Guddiga Farsamada ee Howlaha Barakacayaasha waxaa uu diyaarinayaa uuna ansixinayaa tilmaamo shaqo oo qoran oo hagaya hawsha guddiga;
3. Hay'adda Qaxootiga iyo Barakacayaasha Qaranka ayaa fududeynaya kulammada guddiga oo siinaysa taageero farsamo iyo fududeynta howlaha guddiga;
4. Iyadoo lagu shaqeynayo hagitaanka siyaasadeed ee Wasaaradda Arrimaha Gudaha, Federaalka iyo Dib-u-heshiisiinta, kulammada Guddiga Farsamada Howlaha Barakacayaasha waxaa guddoomin doona Wasiirka Arrimaha Gudaha haddii kulanka ay isu imanayaan wasiirro Dowlayaal ama wasiir-ku-xigeenno. Hase yeeshee, haddii ay isugu imanayaan howlwadeenno ama agaasimayaal ka socda wasaaradaha guddigu ka kooban yahay, Guddoomiyaha Hay'adda Qaxootiga iyo Barakacayaasha Qaranka ayaa guddoominaya kulanka Guddiga Farsamada Arrimaha Barakacayaasha.

**Qodobka 10aad:**  
**Qoondada Miisaaniyadeed ee Barakacayaasha**

1. Qoondayn aan ka yarayn seddax boqolkiiba (3%) miisaaniyadda qaranka waa in sanad walba lagu shubo khasnadda Sanduuqa Mideysan ee Bani'aadamnimada.
2. Deeq-bixiyeyaal labo-geesood ah, kuwo kala duwan, iyo kuwo gaar ah ayaa ugu deeqi kara lacago sanad kasta ama xilli kasta Sanduuqa Mideysan ee Bani'aadamnimada hadba marka ay u arkaan inay ku habboon tahay, deeqbixiyeyaashaas waxaa ku jira sanduuqa IGAD ee deeq-bixiyeyaasha badan oo loo aasaasay Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya sida ku xusan Qeybta VIaad (3) ee Baaqii Nairobi.
3. Sameynta Sanduuqa Mideysan ee Bani'aadamnimada ee ku xusan Sharcigan ma



noqonayo mid xagal-daaciya taageeridda ama maalgelinta ilaalinta iyo taakuleynta iyo sidoo kale xalalka waara ee loogu talagalay dadka ku barakacay gudaha iyo dadka uu barakucu saameeyay ee ka imaaneysa sanduuq lacageed kasta oo jira, ee uu ku jiro Sanduuqa Dhexe ee Ka-jawaabista Degdegga ah.

## **CUTUBKA 5AAD: BAAXADDA KA HORTAGGA, ILAALINTA IYO TAAKULEYNTA BARAKACAYAASHA**

### **Qodobka 11aad:**

#### **Ka-hortagga Barakicinta Sharci darrada ah**

1. Hay'adda Qaxootiga iyo Barakacayaasha Qaranka waa in ay:
  - a) Ka ilaaliso bulshooyinka iyo shakhsiyaadka barakaca sharci darrada ah sida ku xusan Sharcigan iyo sida ku cad Mabda'a 6aad ee Mabaadii'da Hagaya iyo Qodobka 4aad (4) ee Axdiga Kambala ee 2019;
  - b) Ka hortagto barakaca iyadoo wax laga qabanayo ama la dhimayo sababaha keena barakaca, sida ku qeexan Qodobka 3aad (1) (b) ee Axdiga Kambala, lagana fogaado xaaladaha horseedaya barakac, sida ku cad Mabda'a 5aad ee Mabaadii'da Hagayasa barakacayaasha ee Qaramada Midoobay;
  - c) Diyaariso islamarkaana fuliso tallaabooyin u diyaar garow ee ka hortagga barakaca, oo ay ku jiraan digniin, iyo qiimeynta halista iyadoo la kormeerayo meelaha u nugul in looga barakoco rabshado, musiibooyin ama saamaynta isbeddelka cimilada, iyo hirgelinta istiraatiijiyad yareyn karta halista afooyinka;
  - d) Hubiso in dib-u-dejin loo sameeyo barakacayaasha halkii khasab looga saari lahaa dhulkii ay degganaayeen iyadoo loo aqoonsanayo xaalad gaar ah oo ah in dib-u-dejinta noocan ahi ay noqon doonto xal waara si looga fogaado xaalad barakac;
  - e) Dejiso tallaabooyin la qabsi ah oo ku saabsan saameynta barakaca ka dhasha isbeddelka cimilada iyo sidoo kale musiibooyinka ku bilowda si lama filaan ah.
  - f) Hubiso u hoggaansanaanta Xeernidaamiyaha Qaran ee Kasaaridda Dadka Hooy ama Dhul ay Deggan Yihiin; iyo
  - g) In ay ka ilaaliso dadka gudaha ku barakacay iyo kuwa soo laabanaya in la tahriibiyo ama laga ganacsado.



**Qodobka 12aad:**  
**Barakaca la Xiriira Mashaariicda Horumarinta**

1. Hay'adda Qaxootiga iyo Barakacayaasha Qaranka waa in ay, intii suurtagal ah ka hortagto barakicinta dadka sababo la xiriira mashaariic horumarineed oo ay fuliyaan hay'ado dowladeed ama kuwo gaar loo leeyahay, sida ku cad qodobka 10-aad ee Heshiiska Kampala ee 2019.
2. Barakicinta ay sababto mashaariicda horumarinta dalka waa inay ahaato xaalad gaar ah oo la qaado, kadib marka la darso dhammaan wax-yaabaha kale ee la sameyn karo oo beddeli kara barakicinta. Go'aanka lagu barakicinayo sababo la xiriira mashaariic horumarineed waxaa gaaraya Guddiga farsamada ee howlaha barakacayaasha ee ku xusan qodobka 8aad (2) ee xeerkan. waxaana ay tahay mashaariicda horumarineed ee kicinaya barakacayaasha in lagu sababeeyo sarreysiinta danaha guud sida ku xusan Qodobka 10aad ee Axdiga Kambala. Gaar ahaan, mashaariicda noocan ahi waa in:
  - a) Lagu caddeeyaa baahida daruuriga ah iyo ka sarreynta danaha guud, oo lagu caddeeyay dhageysi dadweyne iyo la-tashiyo ku saabsan sababeynta iyo qorsheynta mashruuca, oo ay ku jiraan barakac kasta oo ka iman kara mashruuca;
  - b) Xaqiijinta ujeeddo dan guud oo sharci ah oo ay oggolaanayaan shuruucda dalka, iyadoo sabab looga dhigayo mashruuca, lana raacayo caddaymo maangal ah oo muujinaya in aysan jirin dariiq kale oo suurtagal ah oo looga hortagi karo barakac;
  - c) In ay ahaato mid u dhiganta qorshaynta iyo hirgelinta mashruuca horumarinta ujeeddo sharci ah, iyo dhinaca kale, ilaalinta dadka barakacay ama uu saameeyey mashruuca laga hadlayo; iyo
  - d) In la yareeyo lana xalliyo saameynta barakaca la xiriira horumarka oo ay ku jirto in laga raadiyo oggolaansho dadka uu barakucu saameeyay iyo in la siiyo ilaalin iyo taakuleyn iyo sidoo kale xalal waara ama magdhaw, sida ku xusan Cutubka 8aad ee Sharcigan.



**Qodobka 13aad:**  
**Isku duwidda, Ilaalinta iyo Taakuleynta**

1. Hay'adda Qaxootiga iyo Barakacayaasha Qaranka waa in ay:
  - a) Isku duwdaa, ilaalin iyo kaalmo siisaa, oo ay ku jiraan xalal waara, dhammaan dadka gudaha ku barakacay iyo bulshooyinka uu barakucu saameeyay, iyadoo aan loo eegin sababta iyo goobta barakaca.
  - b) Ilaalin iyo taakuleyn siisaa, oo ay ku jiraan xalalka waara, dhammaan dadka ku barakacay gudaha dalka iyadoo aan loo kala soocin nooc kasta oo barakaca kamid ah sida ku xusan Qodobka 11aad ee Dastuurka Ku meel gaarka ah ee Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya, sida jinsiga(rag, dheddig), siyaasadda ama afkaarta kale, dal, asal ahaan ama bulsho ahaan, xaaladda sharci ama bulsho, da', naafonimo, hanti, dhalasho, ama in ay barakacayaal yihiin darteed, ama xaalad kasta oo kale oo lamid ah, sida ku cad Mabda'a 4aad (1) ee Mabaadi'da Hagaya iyo Qodobka 9aad (1) (a) ee Axdiga Kambala;
  - c) Xaqiijisaa ilaalin gaar ah ee dadka nugul iyo kuwa baahiyaha gaarka ah qaba ee gudaha ku barakacay, sida carruurata gaar ahaan carruurta aan lala socon, hooyooyinka uurka leh, hooyooyinka leh carruurta yar yar, haweenka masuulka ka ah qoysaska, dadka naafada ah, iyo dadka waayeelka ah sida ku xusan Mabda'a 4aad (2) ee Mabaadi'da Hagayasa barakacayaasha ee Qaramada Midoobay;
  - d) In ay la shaqeysaa hay'adaha dowladda oo ay khusayso si loo hubiyo in qof kasta oo lagu helo fal dembiyeedka ku xusan Sharcigan uusan ka baxsan caddaaladda.

**CUTUBKA 6AAD: ILAALINTA XILLIGA BARAKACA**

**Qodobka 14aad:**  
**Tallaabooyinka Ilaalinta**

1. Hay'adda Qaxootiga iyo Barakacayaasha Qaranku waa in ay qaaddo tallaabooyin ay ku ilaalinayso dadka gudaha ku barakacay inta lagu guda jiro barakaca, sida ku cad Mabaadi'da 10aad ilaa 23aad ee Mabaadi'da Hagaya iyo Qodobka 9aad ee Axdiga Kambala.
2. Hay'adda Qaxootiga iyo Barakacayaasha Qaranka waa in ay qaadda tallaabooyin



gaar ah oo lagu ilaalinayo xaq:

- a) Dadka gudaha ku barakacay waxay xaq u leeyihiin inay si nabadgelyo ku degi karaan meel kasta oo ka mid ah Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya.
- b) Dadka gudaha ku barakacay in aan xoog dib loogu celin ama lagu dejin meelnabadgelyadooda, xorriyaddooda, ama caafimaadkoodu ay khatar kusoo wajihi karto, sida ku cad Mabda'a 15aad (a) (d) ee Mabaadii'da Hagaysa iyo Qodobka 9aad (2) (e) ee Axdiga Kambala;
- c) Ka ilaalinta dadka gudaha ku barakacay kufsiga iyo tacadiyada ka dhanka ah xuquuqda aadanaha sida naafeynta, askareynta caruurta ku dhex Nool goobaha ay ka jiraan dagaallada hubeysan, shaqada qasabka ah, iyo ka ganacsiga dadka iyo tahriibinta;
- d) Hantida dadka gudaha ku barakacay sida ku cad Mabda'a 21aad ee Mabaadii'da Hagaya, Qodobka 9aad (2) (i) ee Axdiga Kambala;
- e) Lahaanshaha hantida, oo ay ku jirto hanti dhaqameed, oo ay ka tageen dadka gudaha ku barakacay ama ay heleen, iyo in lagasoo horjeesto burburin iyo la wareegid, dhac iyoi weerar toos ah ama aan loo kala soocin dadka iyo shaqo ama adeegsi sharci darro ah, sida ku cad Mabda'a 3aad ee Mabaadii'da Hagayasa barakacayaasha ee Qaramada Midoobeey iyo Qodobka 9aad (2) (l) ee Axdiga Kambala;
- f) Hantida ay leeyihiin dadka ku barakacay gudaha in laga ilaaliyo dhaca, weerar toos ah ama mid aan loo kala soocin dadka ama rabshadaha kale iyo in laga ilaaliyo dhac gabbaad looga dhigto howlgallo ama ujeeddooyin milatari, in laga dhigto aalad aargudasho, iyo in la burburiyo ama loo waxyeeleeyo qaab ciqaab wadareed, xaaladaha isku dhaca hubeysan, sida ku cad Mabda'a 21aad (2) ee Mabaadii'da Hagayasa barakacayaasha ee Qaramada Midoobeey.

### **Qodobka 15aad:**

#### **Tallaabooyinka Gaarka ah**

1. Hay'adda Qaxootiga iyo Barakacayaasha Qaranku waa in ay qaaddaa tallaabooyin gaar ah oo ay ku ilaalinayso dadka gudaha ku barakacay kuwaas oo ka hortegaya:
  - a) Rabshado
  - b) Hooy-ka-saarid khasab ah oo baalmarsan Xeernidaamiyaha Qaran ee Kasaaridda Dadka Hoyga ama Dhulka ay ku nool yihiin;



- c) Takoorid ama xaqiraad ku saleysan in ay barakeceen darteed;
- d) Xasuuqa, dambiyada ka dhanka ah aadanaha, iyo dembiyada dagaalka;
- e) Dil aan loo aabbo yeelin, dil toogasho ah oo aan maxkamad caddaalad ahi amrin, xarig ama afduub sharci darro ah iyo maqnaansho la khasbay;
- f) Jirdil, dhaqan xumo ama ciqaab ka baxsan bani'aadamnimada; iyo
- g) Gaajo.

**CUTUBKA 7AAD:**  
**FULINTA, ILAALINTA IYO TAAKULEYNTA**  
**Qodobka 16aad:**

**Ilaalinta Rayidnimada iyo Dhawrista Bani'aadamnimada**

1. Hay'adda Qaxootiga iyo Barakacayaasha Qaranka waxa ay:-
  - a) Qaadaysaa tallaabooyin gaar ah oo lagu ilaalinayo xaaladda rayidnimada, bani'aadamnimada iyo caawinta dadka ku barakacay gudaha;
  - b) ka ilaalinaysaa dadka gudaha ku barakacay ayada oo la kaashanaysa Hay'adaha Amniga soo gelitaanka kooxaha ama unugyada hubeysan, kuna sameenaysaa hub ka dhigis iyo ka soocid kooxaha ama unugyada noocaas ah, sida ku cad qodobada 3aad (1) (f) iyo 9aad (2) (g) ee Axdiga Kambala.

**Qodobka 17aad:**  
**Tallaabooyinka Fulineed**

1. Hay'adda Qaxootiga iyo Barakacayaasha Qaranka waa in ay fulisaa iskuna dubbaridaa hirgelinta tallaabooyinka muhiimka u ah howlgalka ilaalinta, taakuleynta iyo awood-u-siinta dadka gudaha ku barakacay si ay u gaaraan xalalka waara. Tallaabooyinkan waxaa ka mid noqonaya:
  - a) Ka caawinta dadka gudaha ku barakacay helidda dokumiintiyada lagama maarmaanka u ah oo ay ku jiraan dukumiintiyada cusub ama kuwo beddelaad ah, sida baasaboorrada, dukumiintiyada aqoonsiga shakhsiga, iyo shahaadooyinka guurka ama furiinka, dhalashada iyo dhimashada sida ku cad Mabda'a 20aad ee Mabaadii'da Hagayasa Barakacayaasha ee Qaramada Midoobay iyo Qodobka 13aad (2) ee Axdiga Kambala;



- b) Diiwaangelinta dhammaan dadka ku barakacay gudaha dalka sida ku cad qodobka 13aad (1) ee Axdiga Kambala si loo helo loona keydiyo xog sugan, sida ugu dhakhsaha badan uguna habboon;
- c) Qiimeyn xilliyeed ee halista barakaca heer qaran, heer dowlad-goboleed, iyo heer degmo iyo fulinta tallaabooyin lagama maarmaan ah si looga hortago ama loo yareeyo barakaca ama loogu diyaar garoobo barakac; iyo
- d) Kala shaqeynta hay'adaha caalamiga ah ee ay khuseyso ama hay'adaha samafalka, iyo ururada bulshada rayidka fulinta talaabooyinkan, sida ku qeexan qodobka 5aad (5) ee Axdiga Kambala.

## **CUTUBKA 8AAD: XALKA WAARA**

### **Qodobka 18aad:**

#### **Habraaca Xalka Waara**

Mas'uuliyadda koowaad ee Dowladda Federaalka Soomaaliya waa in ay abuurto xaalado caadi ah oo lagu gaarayo xal waara oo ku saleysan hab ay u dhan yihiin laamaha Dowladda ee isku-dubaridka howlaha Dowladda Federaalka, Dowladaha xubnaha ka ah Federaalka, Maamulka Gobolka Benaadir, iyo heerarka degmooyinka, iyadoo lagu saleynayo hannaan ay bulshada u dhan tahay.

### **Qodobka 19aad:**

#### **Habraac ay Bulshadu u Dhantahay**

Habraaca ay bulshada u dhan tahay waa in ay qeyb ka ahaadaan:

1. abuuridda xaalado lagu gaarayo xal waara oo salka ku haya guud ahaan, dadka gudaha ku barakacay, dadka uu barakucu saameeyay, iyo qaxootiga soo noqonaya ee aan xal waara loo helin;
2. Ka qeybgelinta heerarka Dowladda Federaalka, Dowladaha Xubnaha ka ah Federaalka, Maamulka Gobolka Benaadir, maamullada degmooyinka, ururada caalamiga ah, bulshada rayidka ah, ganacsatada dadka ku barakacay gudaha iyo bulshada uu barakucu saameeyay.
3. Mabaadii'da soo socota waa inay hagaan hannaanka bulshadu u dhan tahay ee



xalka waara:

- a) Qiimeynta baahiyaha dadka gudaha ku barakacay iyada oo lagu salaynayo xulashadooda xalka waara;
- b) Xal waara oo ay hormuud ka tahay Dowladda, bulshaduna qeyb ka tahay;
- c) Qorshaha horumarinta magaalooyinka waa in tixgelin laga siiyaa barakacayaasha si ay bulshada ugu dhex noolaadaan, meesha la dajinaayana noqoto deegaan ku habboon oo laga gaarsiin karo kaalmada bani'aadinimo, tixgelinaysana baahidooda hormarineed;
- d) Sameynta waxqabadyo wadajir ah oo dhammeystiran si ay awood ugu yeeshaan isku-filnaanshaha;

### **Qodobka 20aad:**

#### **Hantida Barakacayaasha**

1. Hay'adda Qaxootiga iyo Barakacayaasha Qaranka waa-
  - a) In ay hubisaa in hantida dadka gudaha ku barakacay laga ilaaliyo dhammaan xaaladaha suuragalka ah ee kasoo horjeeda sharciga iyo la wareegid hantidooda si sharci darro ah, iyo ku shaqaysi ama u adeegsi hantidooda si baalmarasan shuruucda dalka, Mabaadii'da Hagaysa Barakacayaasha Qaramada Midoobay iyo Axdiga Kambala ee 2009.
  - b) In ay tixgelisaa ku-dhaqanka Mabaadii'da Qaramada Midoobay ee Guriyeynta iyo Soo-celinta Hantida;
  - c) In ay dammaanad-qaaddo helitaanka guryaha, dhulka, iyo xuquuqda lahaanshaha ee loo siman yahay, oo ay kamid yihiin dadka gudaha ku barakacay
  - d) in ay hubiso in dadka gudaha ku barakacay iyo kuwa dib usoo noqday, markii ay ku laabtaan deegaanadii ay ka yimaadeen ay dib usoo ceshadaan hantidooda iyagoo gacan ka helaya maamulka deegaanka, dhaqanka iyo dowladda; in ay magdhaw ka siiso qasaaraha marka guryo, dhul ama hanti ay leeyihiin dad barakacayaal ah iyo kuwa soo noqday looga iibiyo qof qiime lacageed ogeysiis la'aan;



### **Qodobka 21aad:**

#### **Dejinta Shuruudaha Caadiga ah ee Lagu Gaarayo Xalka Waara**

1. Hay'adda Qaxootiga iyo Barakacayaasha Qaranka waa in ay -
  - a) qaaddo talaabooyin la taaban karo iyo dariiq xal waara loogu helo dadka gudaha ku barakacay iyo kuwa kusoo noqday si nabdoon oo sharaf leh;
  - b) ku dhaqanto Mabaadii'da 28aad iyo 29aad ee Mabaadii'da Hagaya iyo Qodobbada 11aad iyo 12-aad ee Axdiga Kambala, iyo Qaab-dhismeedka Guddiga Joogtada ah ee Hay'adaha Qaramada Midoobay ee Xalka Waara ee Dadka Barakacayaasha ah, iyo Istiraatiijiyadda Xalka Waara ee Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya;
  - c) Ka shaqayso in lagu guuleysto xalka waara ee soo socda ee dadka gudaha ku barakacay:
    - i. Ku noqosho ikhtiyaari ah iyo dib-u-dhexgal bulsho waarta oo lagu sameeyo guryahooda ama goobaha ay caadiga u degganaayeen;
    - ii. isdhexgal deegaan oo waara oo ka dhaca meelaha ay ku barakaceen dadka gudaha ku barakacay; iyo
    - iii. Dib-u-dejin iyo isdhexgal waara in laga sameeyo meelo kale oo dalka ka mid ah.

### **Qodobka 22aad:**

#### **Xulashada Xalka Waara**

Hay'adda Qaxootiga iyo Barakacayaasha Qaranka waa inay hubisaa in dadka gudaha ku barakacay ay ikhtiyaar u leeyihiin xulashada xalka waara iyo ka-qeybgalkooda buuxa ee qorsheynta iyo maaraynta xalka waara.

### **Qodobka 23aad:**

#### **Geeddi-socodka Xalka Waara**

1. Inta lagu guda jiro abuuridda xaalado caadi ah si loo gaaro xal waara, Hay'adda Qaxootiga iyo Barakacayaasha Qaranka waa in ay:
  - a) xiriir la yeelato Dowladaha xubinta ka ah Dowladda Federaalka si loogu dhiirigeliyo in dadka gudaha ku barakacay ay qayb ka noqdaan qorsheynta magaalooyinka muddada fog iyo qorshooyinka horumarinta, oo ay ku jiraan



sameynta magaalooyin cusub;

- b) adeegsato istiraatiijiyad bani'aadamnimo iyo horumarineed oo isku dhafan si loo gaaro xal waara; iyo
- c) soo bandhigtaa dhiirigelin horumarineed iyo mashaariic loogu talagalay dhiirrigelinta isku-tashiga iyo adkeysiga dadka gudaha ku barakacay, bulshada uu barakucu saameeyay, iyo qaxootiga soo noqonaya ee aan helin xal waara.

#### **Qodobka 24aad:**

##### **Halbeegyada Xalka Waara**

1. Halbeegyada soo socda waa inay tilmaan u noqdaan ku-guuleysiga xalka waara:
  - a) Nabadgelyada iyo amniga muddada-fog ee barakacayaasha gudaha;
  - b) Dib-usoo-celin buuxda iyo ku dhaqanka xorriyadda dhaqdhaqaaqa iyo xulashada goobta deggenaashaha
  - c) Helitaanka heer nololeed ku filan oo takoor la'aan ah;
  - d) helitaanka shaqo, caafimaad, waxbarasho iyo biyo nadiif ah;
  - e) Helitaanka habab wax-ku-ool ah oo lagu soo celiyo guryaha, dhulka iyo hantida;
  - f) Helitaanka dukumiintiyada ee ku xusan qodobka 17aad faqrada (a) ee sharcigan); mideynta qoysaska iyo aasaasidda masiirka iyo halka ay ku sugan yihiin ehelka maqan;
  - g) in si siman looga wada qeyb qaato arrimaha danta guud; iyo
  - h) helitaanka cadaalad aan takoor lahayn.

#### **Qodobka 25aad:**

##### **Xalka Ku-Meel-Gaarka ah**

1. Xalka ku meel gaarka ah waxaa loogu talagalay in lagu hagaajiyo xaaladaha nololeed iyo habnololeedka barakacayaasha inta laga gaarayo xal waara. Xalka ku-meelgaarka ah waxaa kamid noqon kara deeqaha lacagta, kireysiga ama guryaha ku-meel-gaarka ah ama dhul kiro ah.



**CUTUBKA 9AAD: WACYIGELINTA DADWEYNAHA, WAXBARASHADA  
IYO TABABARRADA**

**Qodobka 26aad:  
Wacyigelinta Dadweynaha**

1. Hay'adda Qaxootiga iyo Barakacayaasha Qaranka waa in ay :
  - a) Bixisaa macluumaad guud oo ku saabsan xaaladda barakacayaasha iyo dadka soo noqday iyo muhiimadda ay leedahay in wax laga qabto baahidooda gaar ahaaneed;
  - b) Fududeeysaa bixinta tababarro iyo waxbarasho si loo dhiso wacyiga bulshada ee u aaddan arrimaha khuseeya barakacayaasha;
  - c) Kor u qaaddo adeegsiga mabaadii'da Axdiga Kambala ee wadhadalka iyo dib-u-heshiisiinta Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya si loo xalliyo xaaladda dadka ku barakacay gudaha iyo kuwa soo noqday.

**CUTUBKA 10AAD: MASUULIYADDA DEMBI IYO CIQAABTA  
KADHALATA KU XADGUDUBKA BARAKACAYAASHA**

**Qodobka 27aad:  
Dembiyada**

1. Barakicinta sharci darrada ah sida ku qeexan Sharcigan waa mamnuuc. Mid kasta oo kamid ah barakicinta aan loo aabbo yeelin sida ku qeexan Sharcigan wuxuu noqonayaa dambi mas'uuliyad adag leh.
2. Sida ku xusan Sharcigan, qof kasta oo sameeya, ama gacan ka geysta shirqool uu ka dhalanayo barakicin sharci darro ah wuxuu noqon doonaa dembiile.
3. Sida ku xusan Sharcigan, qof kasta oo sameeya mid ka mid ah ficilladan soo socda si ula kac ah, ogaa ama caawimaad siiya dadka sameynaya kuwaas oo ka dhan ah dadka gudaha ku barakacay wuxuu noqonayaa qof gaystay dambi ah:
  - a) Dil sabab la'aan ah ee duruufaha aan lagu caddeyn karin shuruudaha sharciga ee is-difaaca;
  - b) Ku xadgudub ama dhaawac jireed ama mid maskaxeed;
  - c) Xannibaadda gaarista dadka gudaha ku barakacay;
  - d) carqaladeynta bixinta gargaarka bani'aadamnimada;
  - e) Ku qalqaalin in ay dadku ka barakacaan deegaannadooda ama ay barakacayaal ku sii ahaadaan goobtii ay ku barakaceen, iyada oo dano gaar ah



laga leeyahay.

- f) Xatooyo ama bililiqo ama burburinta sahayda bani'aadamnimada;
- g) Si khaldan u adeegsiga ama ku xadgudubka adeegsiga gargaarka bini'aadimnimada ama horumarinta;
- h) Waxyeelleynta shaqaale samafal;
- i) Xannibaadda shaqada shaqaalaha samafalka;
- j) Isu ekeysiiinta qof ku barakacay gudaha si been abuur ah ama bixinta macluumaad been ah oo ku saabsan ahaanshaha qof gudaha ku barakacay.

#### **Qodobka 28aad:**

##### **Ciqaabta Faldambiyeed**

Qof kasta oo lagu helo dambi kamid ah dambiyada lagu qeexay Cutubka 10aad wuxuu mutaysan doonaa ciqaab waafaqsan Xeerka Ciqaabta Soomaaliyeed.

#### **Qodobka 29aad:**

##### **Mas'uuliyadda Ciqaabeed ee Xubnaha Kooxaha Hubeysan**

1. Mas'uuliyadda dembiyeed ee xubnaha kooxaha hubeysan waxaa lagu go'aaminayaa Sharcigan iyo qawaaniinta kale ee dalka oo khuseeya, sida ku cad Qodobka 7aad (4) ee Axdiga Kambala.
2. Xubin ka tirsan koox hubaysan waa inuu:
  - a) Masuuliyadda dambi u qaataa shaqsi ahaan dambiyada ciqaabeed ee uu isagu ama iyadu geysato oo liddi ku ah Sharcigan iyo qawaaniinta kale ee dalka;
  - b) Dambi ahaan mas'uul ka yahay gelidda mid kamid ah dambiyada ku xusan Sharcigan;
  - c) Xubin kasta oo kamid ah koox hubeysan oo lagu helay dambi ku xusan Cutubkan waxaa lagu qaadayaa ciqaab waafaqsan Xeerka Ciqaabta Soomaaliyeed iyo qawaaniinta kale ee dalka dhaqalgalka ka ah.



## **CUTUBKA 11AAD: QODOBBO GUNAANAD AH**

### **Qodobka 30aad:**

#### **Magangalyo**

Ma jiraan wax kamid ah Sharcigan oo ka hor-istaagi kara qof gudaha ku barakacay inuu magan-galyo ka raadsado dal kale, sida ku cad Mabda'a 15-aad (c) ee Mabaadi'da Hagaya.

### **Qodobka 31aad:**

#### **Hirgelinta Siyaasadda Barakacayaasha**

Sida uu dhigayo sharcigan, Hay'adda Qaxootiga iyo Barakacayaasha Qaranka waa in ay hubisaa hirgelin wax-ku-ool ah ee Siyaasadda Qaran ee Qaxootiga soo Guryo- noqday iyo Brakacayaasha Gudaha, iyo sidoo kale istiraatiijiyadda xalka waara.

### **Qodobka 32aad:**

#### **Baabi'in**

Sharcigan waxaa lagu baab'inayaa dhammaan shuruuc da iyo xeerarka ka horimaanaya ama aan la socon karin ee lagu xeeriyey arrimaha uu sharcigani xeerinayo ee dhaqan galka ka ahaa Dalka Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya.

### **Qodobka 33aad:**

#### **Dhaqan-galka Sharcigan**

Sharcigan waxa uu dhaqangalayaa marka uu ansixiyo Baarlamaanka Federaalka Soomaaliyeed, isla markaana uu saxiixo Madaxweynaha Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya, laguna soo saaro Faafinta Rasmiga ah.

